

Objektové metody modelování

UML diagramy 1. část

Tutoriál II

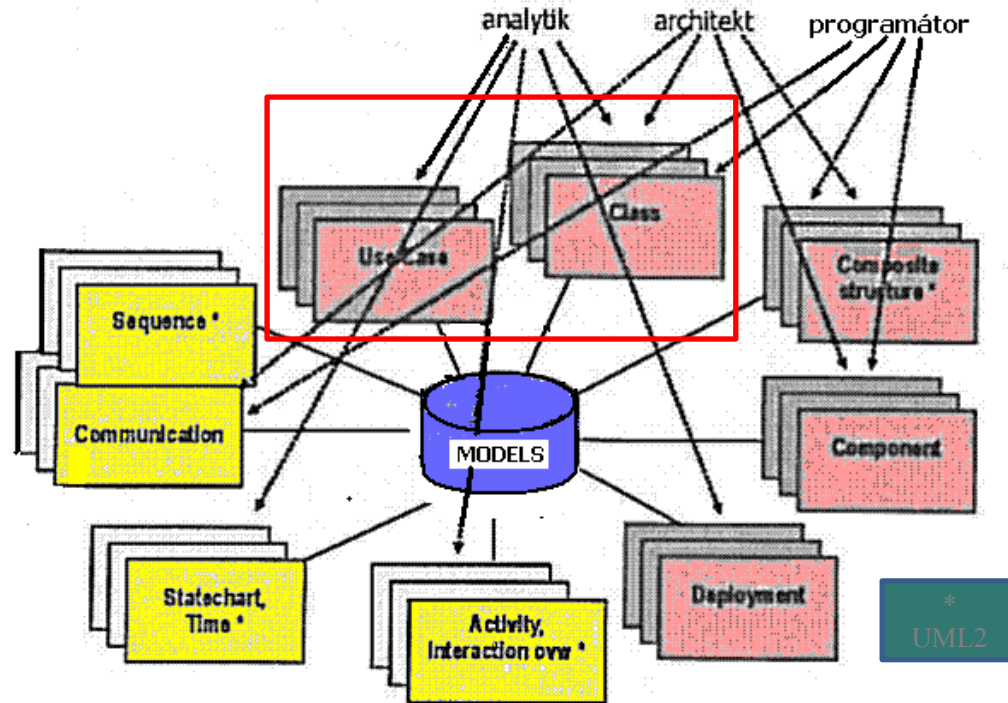
**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

**OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ**

RNDr. Zdeněk Franěk, Ph.D.

Statická struktura	Dynamické chování	Správa modulů
diagram tříd (Class Diagram)	use case diagram	balíčky (Packages)
objektový diagram (Object Diagram)	sekvenční diagram (Sequence Diagram)	subsystémy (Subsystems)
komponentový diagram (Component Diagram)	diagram činností (aktivit) (Activity Diagram)	modely (Models)
diagram nasazení (Deployment Diagram)	diagram spolupráce (Collaboration Diagram)	
	stavový diagram (Statechart Diagram)	

Zdroj: <http://objekty.vse.cz/Objekty/MethodikyANotace-UMLDiagramy>

**Use-Case
Model**

**Analysis
Model**

**Design
Model**

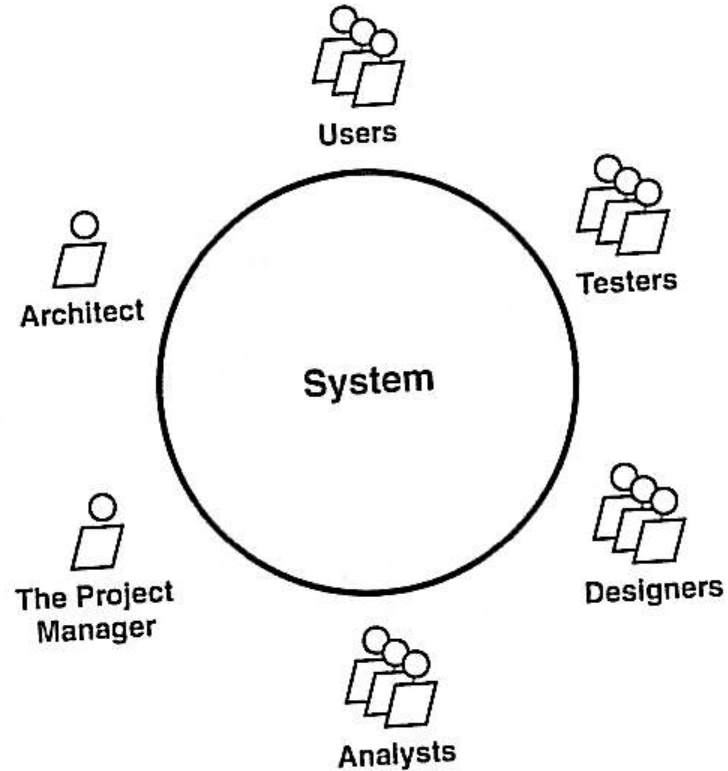
**Deployment
Model**

**Implementation
Model**

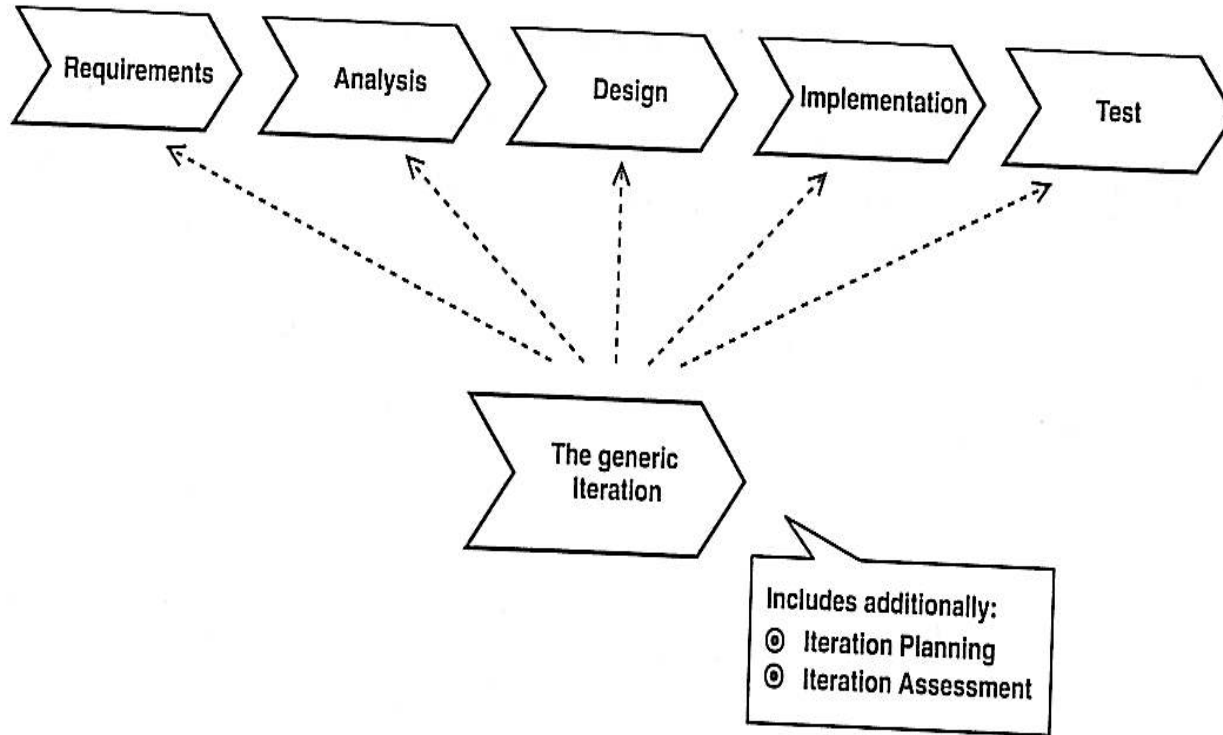

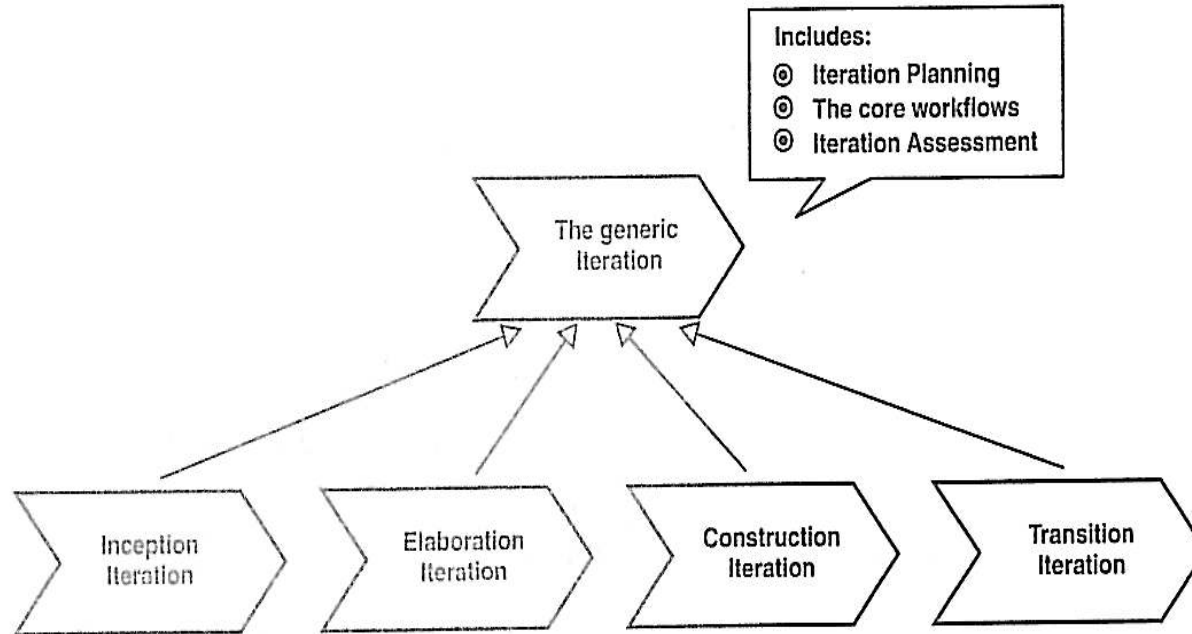
**Test
Model**

Iterační proces postupu vývoje SW

Seskupení:

Dekompozice systému v objektově orientovaném návrhu je řešena tvorbou seskupení tříd (packages).

Diagram seskupení zobrazuje strukturu a vztahy mezi seskupeními navrhovaného informačního systému.

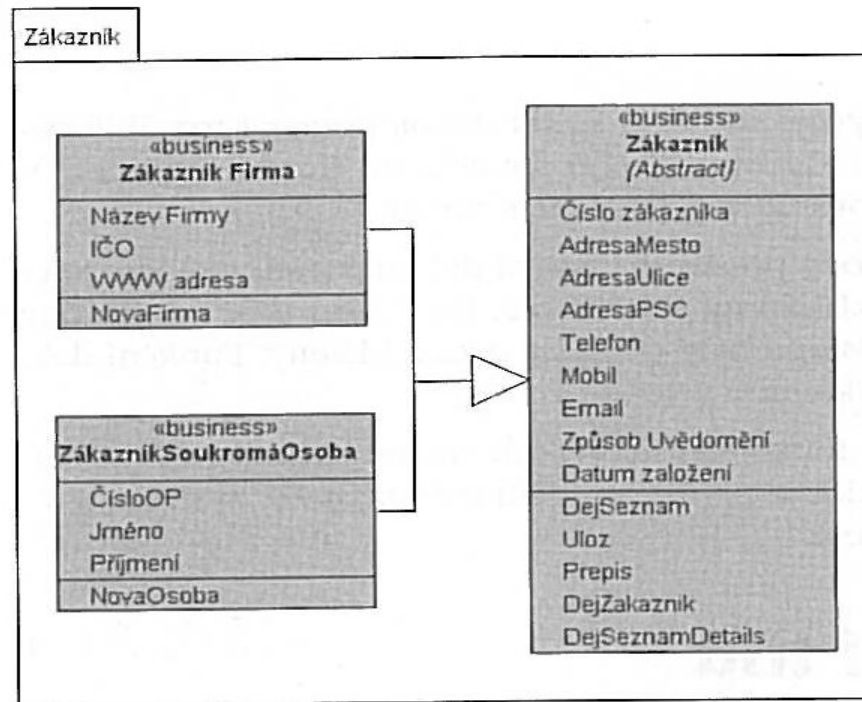
Seskupení tříd se používá pro třídy, jejichž objekty spolu logicky souvisí a komunikují mezi sebou, tyto třídy jsou pak schopny poskytnout ucelený balík služeb (rozhraní).

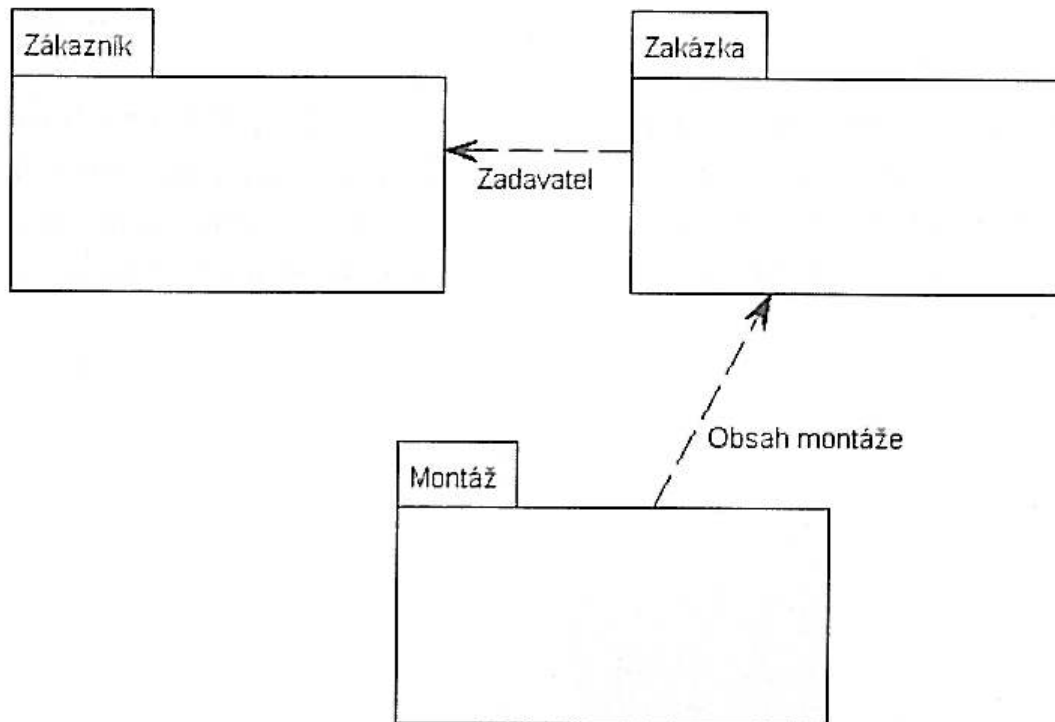
Seskupení tříd se často používají při návrhu větších projektů.

Seskupení tříd a návrh jejich rozhraní je nezbytným modelováním při komponentovém vývoji informačních systémů.

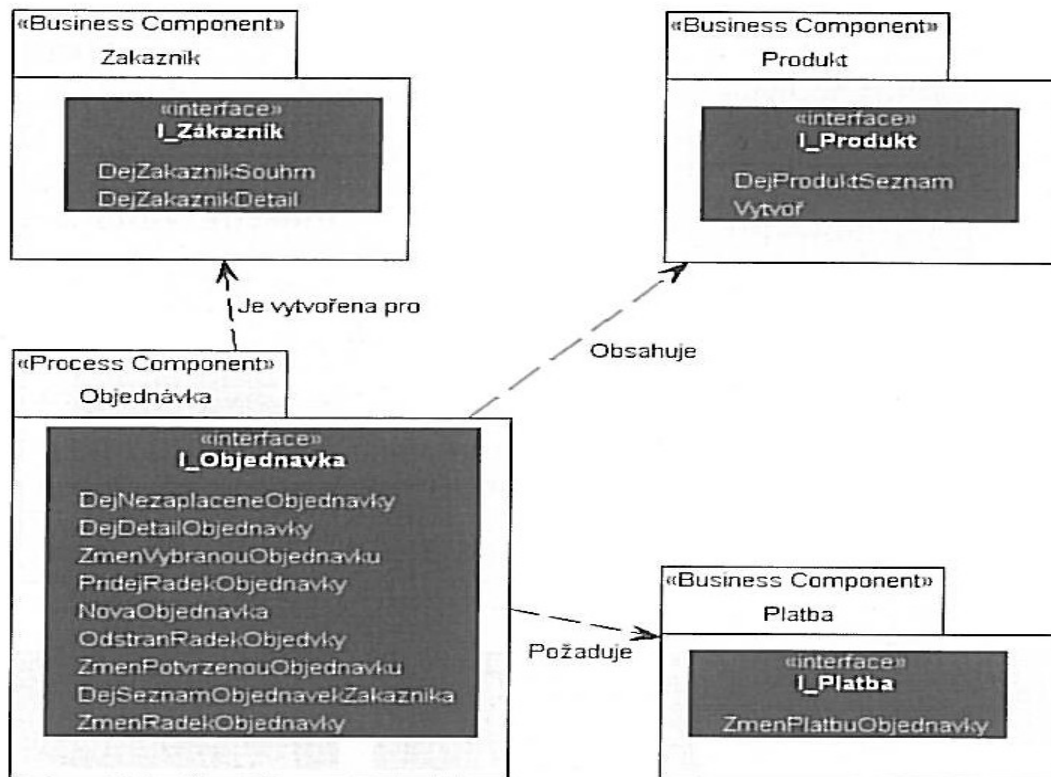

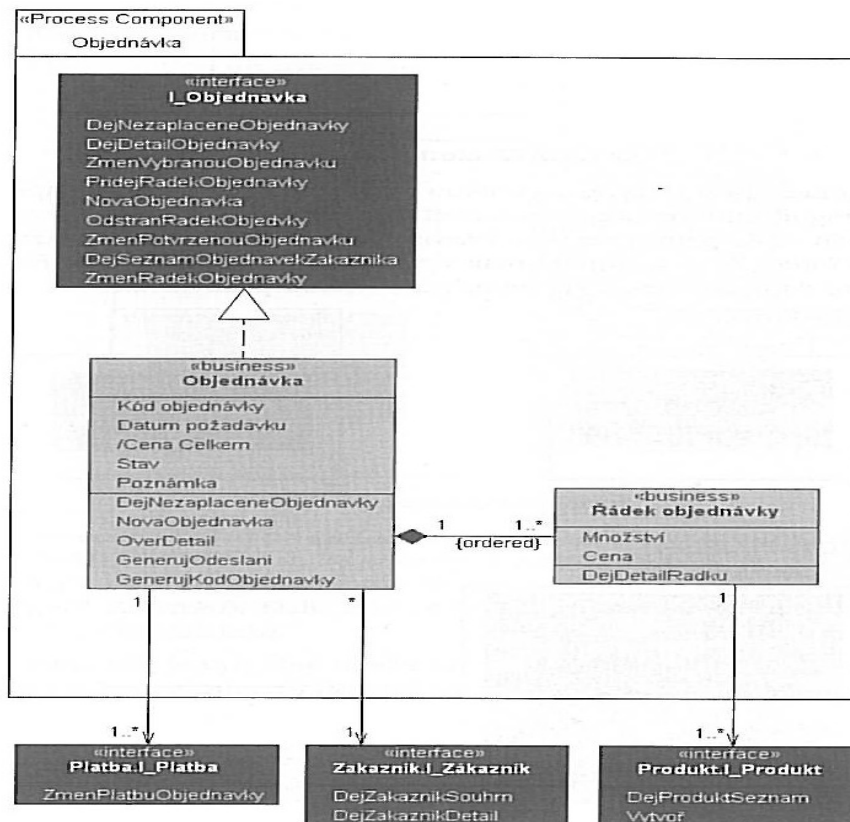
Příklad diagramu seskupení tříd „Zákazník“

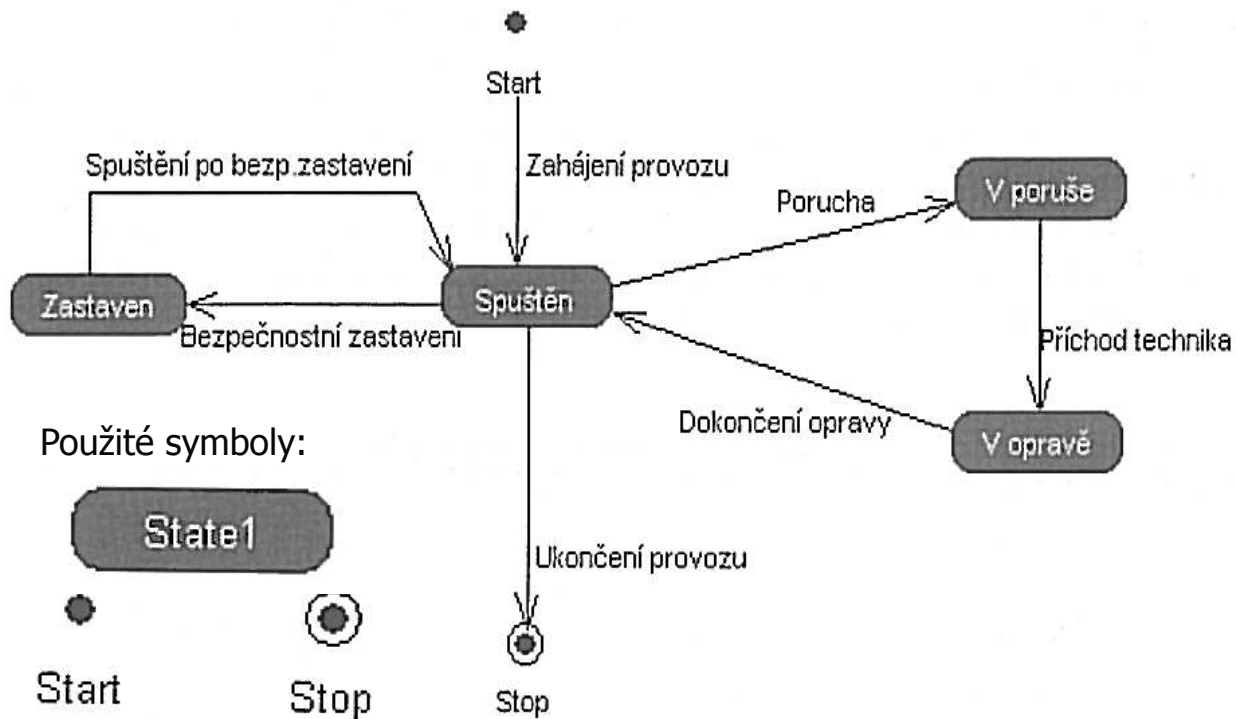

Seskupení a jejich rozhraní

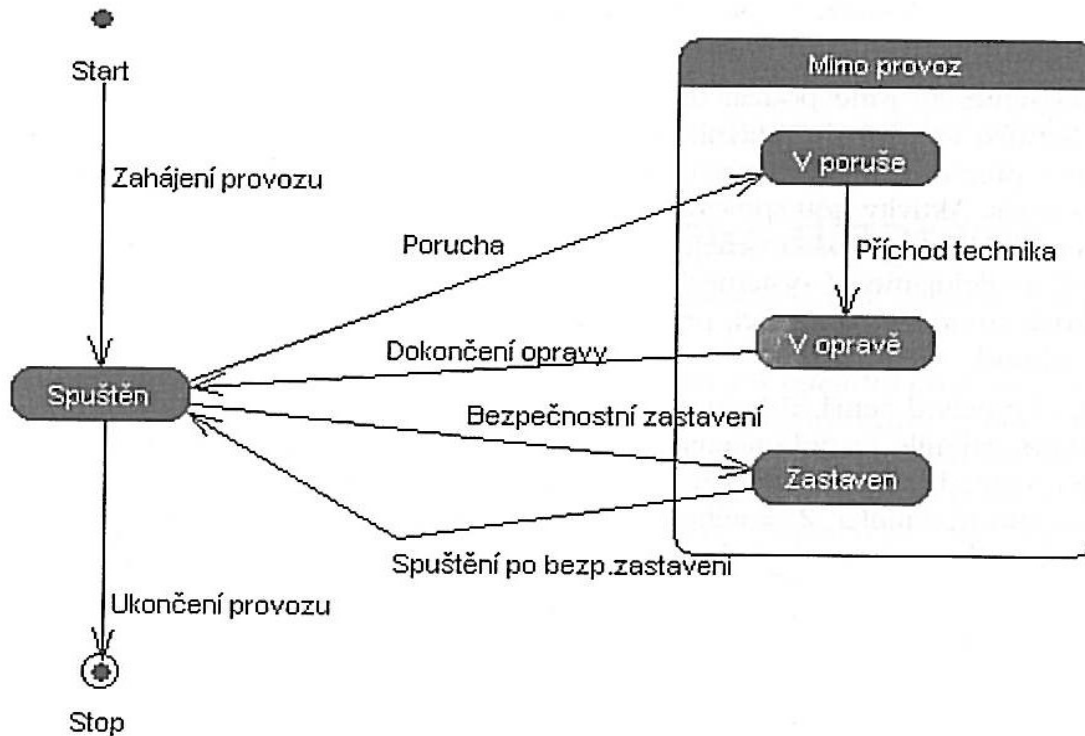

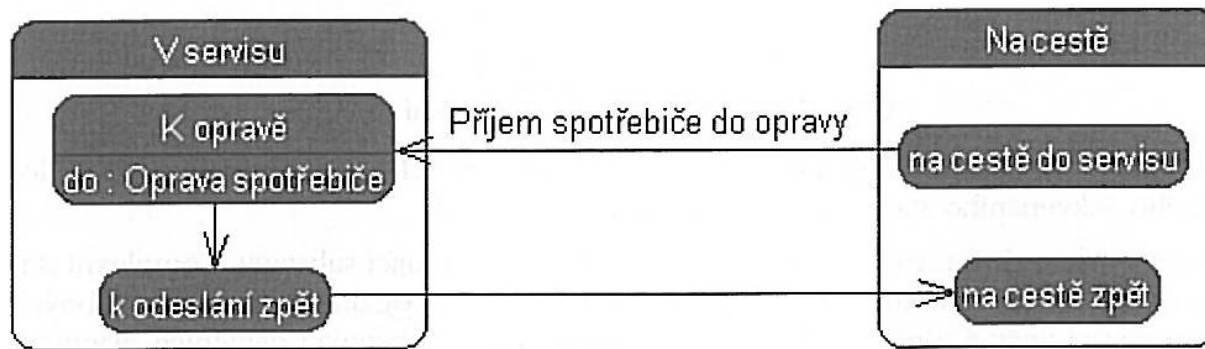
Příklad stavového diagramu

Složený stav s jeho podstavy

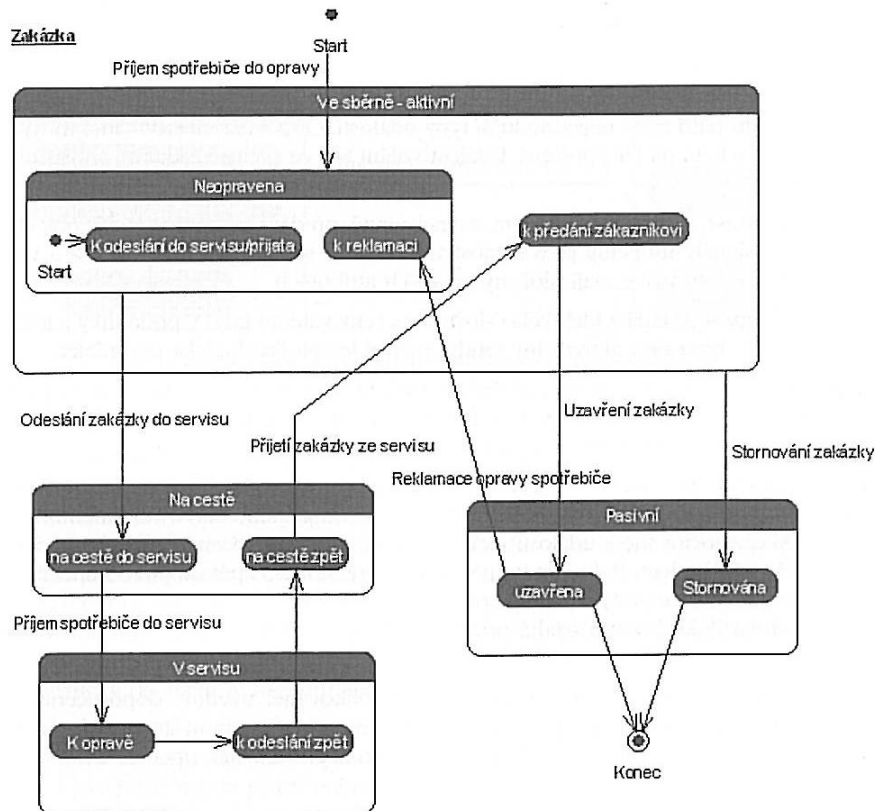
Přechody – příklad výřez stavového diagramu

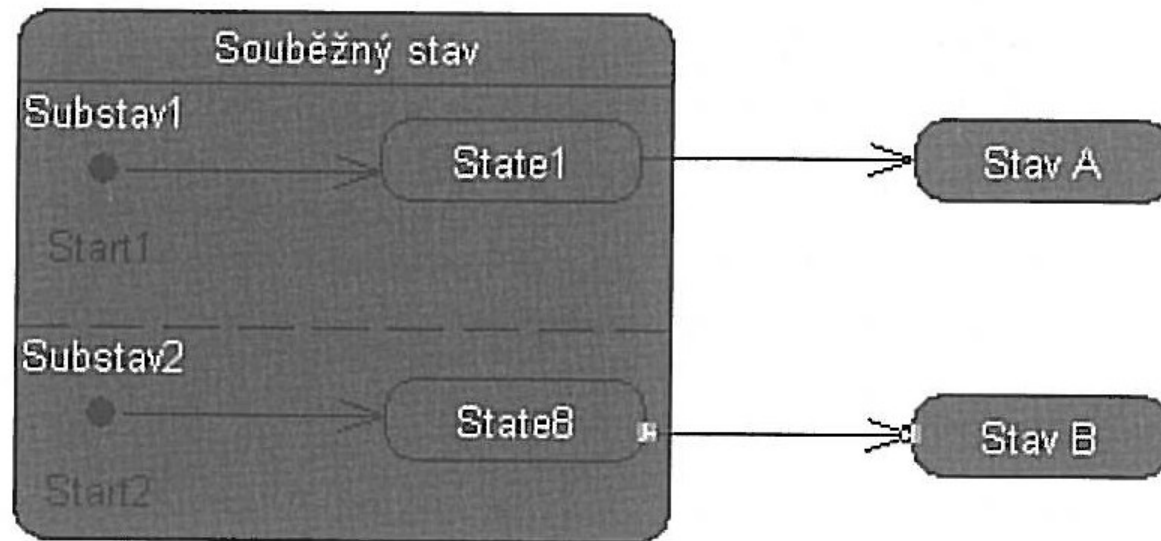

- Událost volání Nejjednodušší typ události, odpovídá metodě dané třídy, je vlastně požadavkem na její spuštění, ve svém důsledku spouští sérii akcí
- Signální událost Reprezentuje asynchronně předávané zprávy mezi objekty
- Událost změny Skládá se s klíčového slova when, podmínky a akce. Je aktivována, pokud je logická podmínka splněna.
- Časová událost Událost může být vygenerována po určité době, after (20 minut)
- Entry je spuštěna automaticky, kdykoliv se do daného stavu dostaneme přechodem
- Exit Akce asociované s událostí exit jsou analogicky provedeny, kdykoliv je daný stav opuštěn přechodem.

Příklad - Stavový diagram pro třídu zakázka

Stavové diagramy:

Na stavových diagramech se setkáte se symboly:

- *stavů*
- *přechodů*
- *událostí*

stav = situace v životě objektu

přechod = změna stavu objektu na základě stimulu (události)

událost = něco významného, co se stane v jistém čase a nemá trvání

Pokročilé techniky stavových digramů:

- *složené sekvenční stavy – zavádí nadstavy a jejich podstavy*
- *souběžné stavové diagramy – pro modelování nezávislých sad chování objektů*

Využití stavových diagramů doporučujeme pro objekty se složitým životním cyklem jako kontrolu ostatních modelů.

Viz public a cvičení

Příklad – Přijímací řízení

Příklad class diagram – rozvrh

Příklad use case – bankomat

Příklad diagram aktivit (úvod) - zadávání diplomových a
bakalářských prací do IS/STAG

Kanisová H., Muller M.: UML srozumitelně, Computer press, 2004, ISBN 80-251-0231-9

Jacobson I., Booch G., Rumbaugh J.: The Unified Software Development Process, Addison Wesley Longman, 1999, ISBN 0-201-57169-2

Software ke cvičení:

CASE: Rational software development platform, IBM

Architect Enterprise fmy Sparksystem, trial verze

Viz <http://www.sparxsystems.com.au/products/ea/trial.html>

- UML (Unified Modeling Language) je notace
  - vizualizace
  - specifikace
  - tvorby
  - dokumentaceproduktů s podílem software
- Přidané hodnoty
  - Otevřený standard OMG
  - Pokrývá celý životní cyklus
  - Podpora nástroji

- Model je

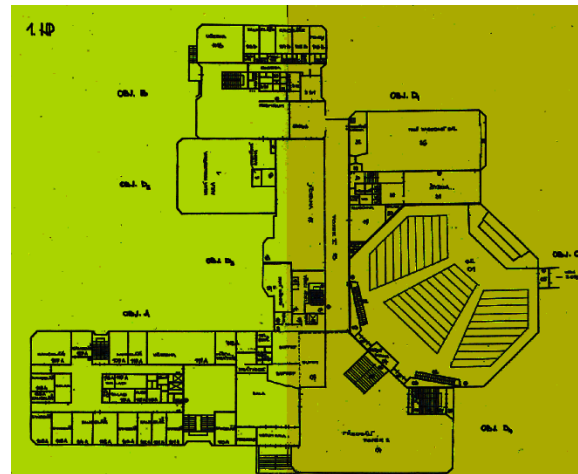
- Zjednodušená reprezentace reality
- Popis systému z jednoho úhlu pohledu
- Abstrakce s konkrétním účelem

- Proč modelujeme

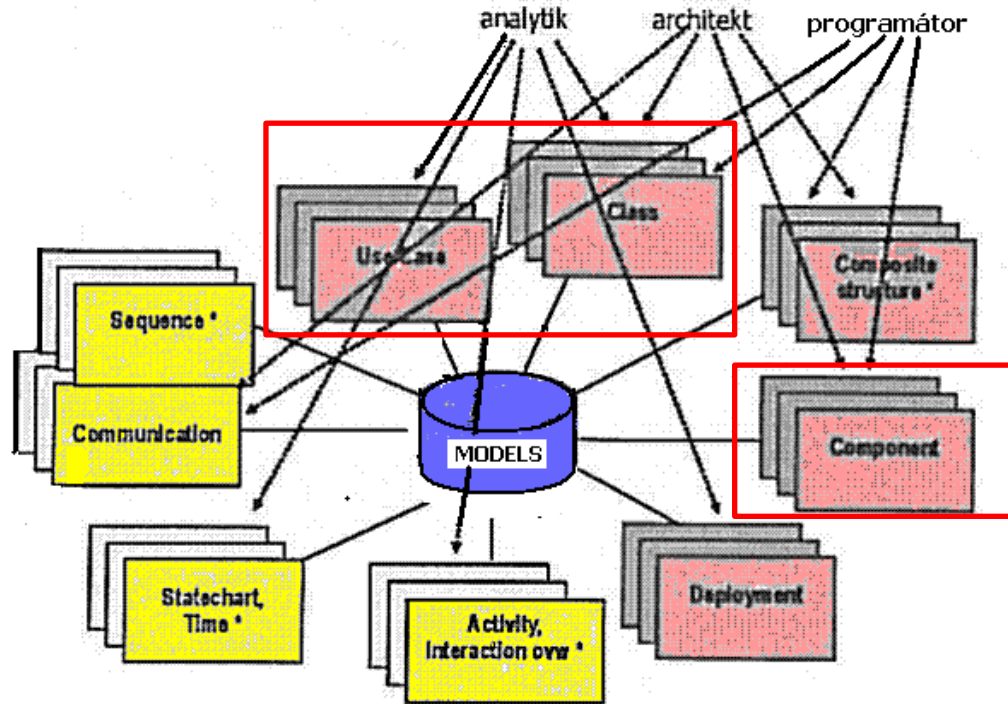
- Usnadnění úvah díky vyšší abstrakci
- Lepší porozumění vytvářenému systému
- Složitý systém není možné vnímat vcelku

- Diagram

- jeden pohled do modelu (1:N)
- grafické znázornění

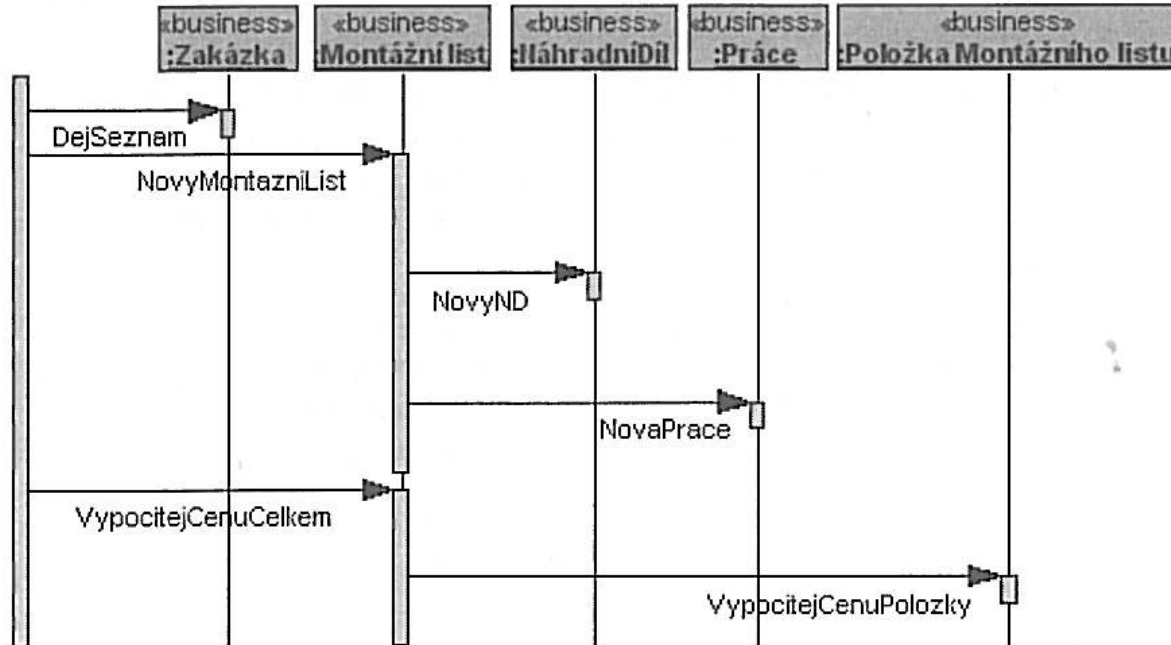
- Pro modelování spolupráce objektů se používají dva základní typy interakčních diagramů:
  - Sekvenční diagramy
    - Object Sequence diagram
  - Diagramy objektové spolupráce
    - Object Collaboration Diagrams
- Jedná se o převod slovního popisu scénáře případu užití na model interakce předem identifikovaných tříd.

Scénář případu užití založit montážní list

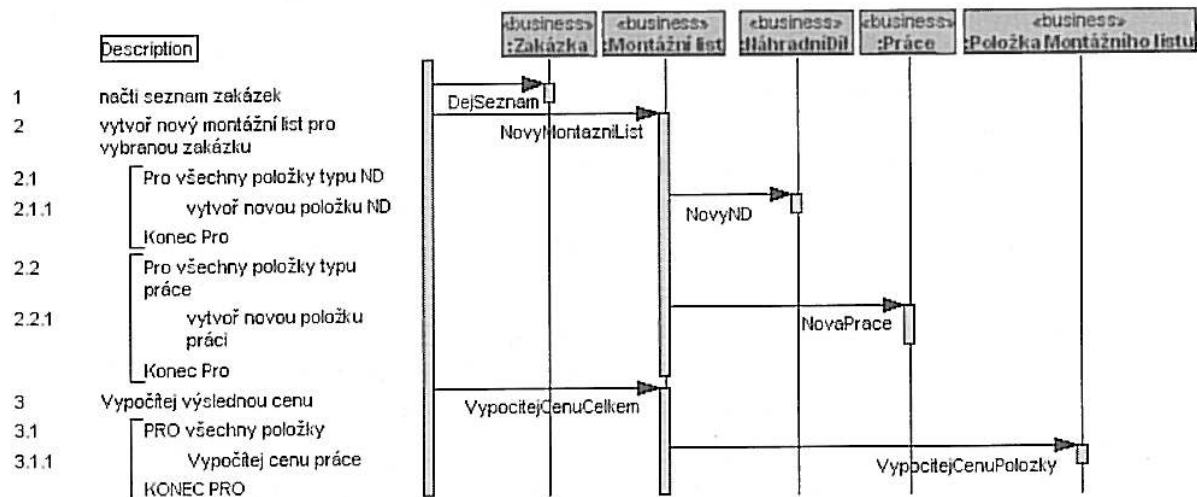

Krok	Role	Akce
1	Uživatel	dá pokyn k zobrazení seznamu existujících zakázek
2	System	zobrazí seznam zakázek
3	Uživatel	vybere zakázku, pro kterou chce vytvořit montážní list a zvolí funkci <i>Založení montážního listu</i>
4	System	založí nový montážní list pro vybranou zakázku (číslo montážního listu přidělí automaticky) a převezme do něj informace zakázky
5	Uživatel	vloží položky montážního listu, které jsou typu „náhradní díl“ a typu „pracovní úkon“
6	System	uloží zadané položky do zakázkového listu
7	Uživatel	spustí funkci <i>Výpočet ceny</i>
8	System	vypočte cenu použitých náhradních dílů, pracovních úkonů a cenu zakázky celkem
8	Uživatel	spustí funkci <i>Tisk montážního listu</i>
9	System	vytiskne montážní list

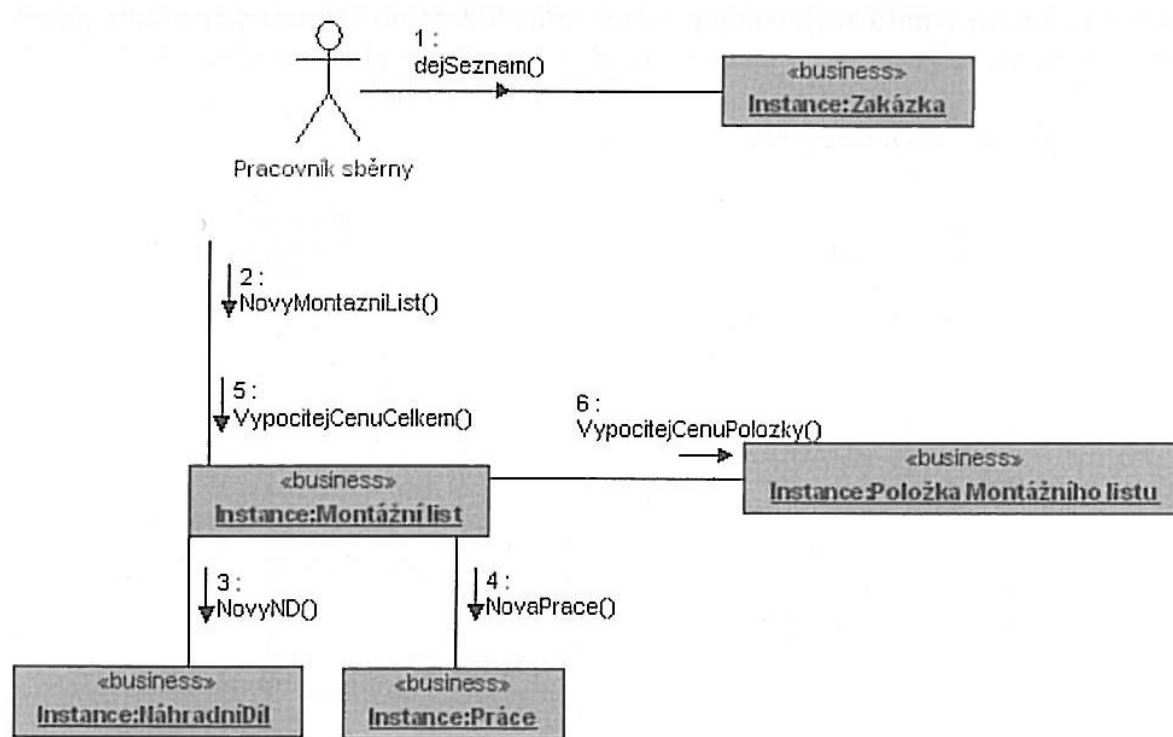
Sekvenční diagram případu užití založit montážní list

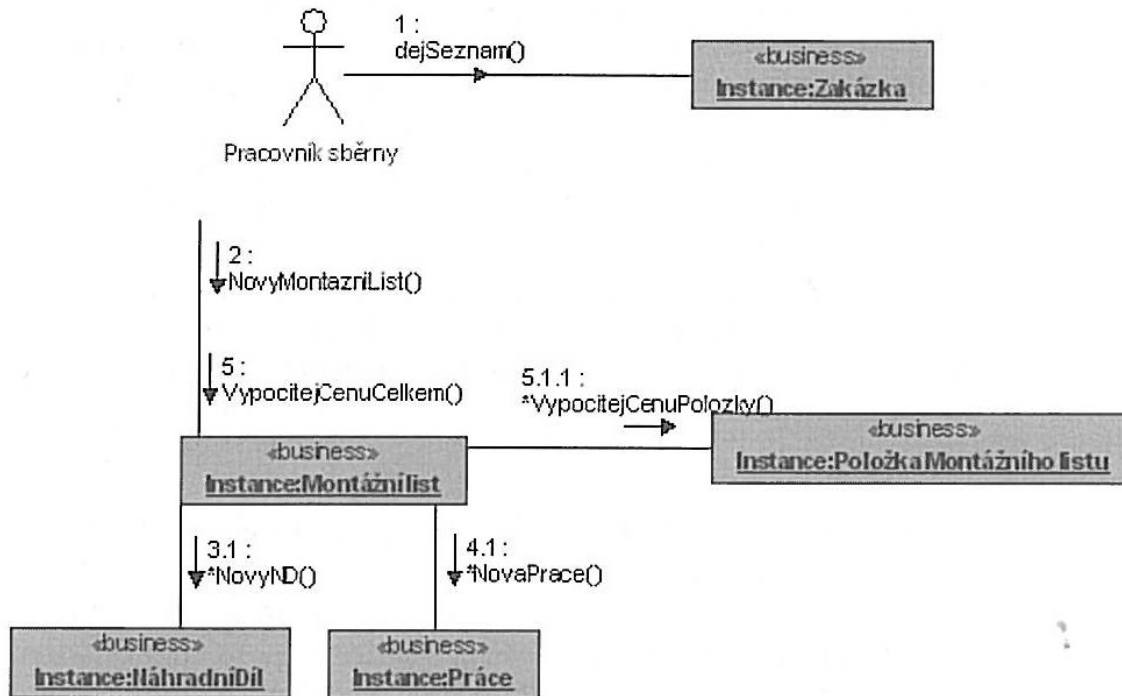
Sekvenční diagram s popisem kroků scénáře

Diagram objektové spolupráce případu užití montážní list

Diagram objektové spolupráce s číslováním zpráv

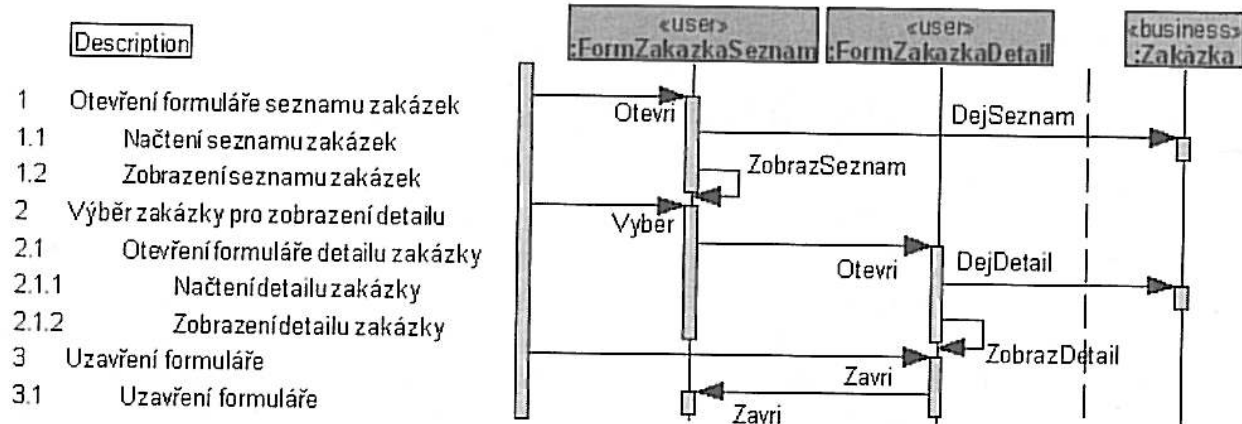
Případ užití: *Zobrazit detail zakázky*

Krok	Role	Akce
1	Uživatel	dá pokyn k zobrazení seznamu existujících zakázek
2	System	zobrazí seznam zakázek
3	Uživatel	vybere zakázku, pro kterou chce zobrazit detail
4	System	zobrazí detail vybrané zakázky
5	Uživatel	uzavře formulář detailu i seznamu zakázky

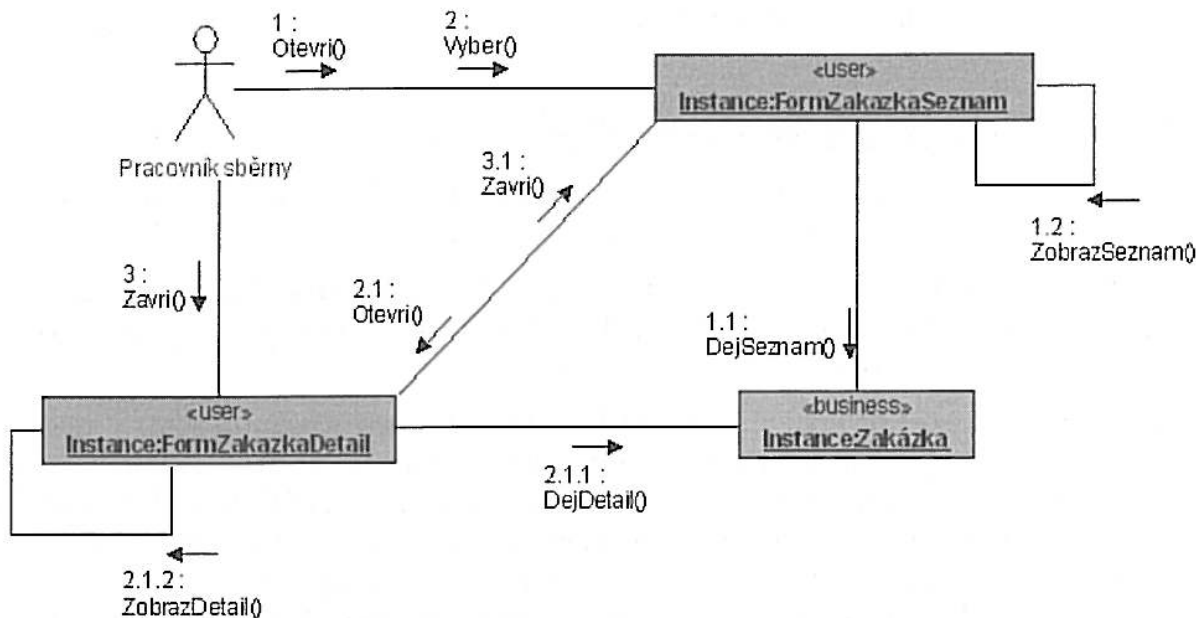
Zobrazení detailu zakázky s objekty rozhraní

Diagram objektové spolupráce

Diagram objektové spolupráce případu užití Zobrazit detail zakázky s objekty rozhraní

Statická struktura	Dynamické chování	Správa modulů
diagram tříd (Class Diagram)	use case diagram	balíčky (Packages)
objektový diagram (Object Diagram)	sekvenční diagram (Sequence Diagram)	subsystémy (Subsystems)
komponentový diagram (Component Diagram)	diagram činností (aktivit) (Activity Diagram)	modely (Models)
diagram nasazení (Deployment Diagram)	diagram spolupráce (Collaboration Diagram)	
	stavový diagram (Statechart Diagram)	

Zdroj: <http://objekty.vse.cz/Objekty/MethodikyANotace-UMLDiagramy>

Viz cvičení

Příklad class diagram – rozvrh

Příklad use case – bankomat

Příklad diagram aktivit (úvod) - zadávání diplomových a bakalářských prací do IS/STAG

Viz public a složka souborů v elearningu

PREZENTACE TÉMAT SEMINÁRNÍCH PRACÍ

Příklady na elearning portálu

Děkuji za pozornost

Otázky?
